

Etická komisia prokuratúry

¼ Spr 2/21/1000-51

Košice, 08. septembra 2021

S T A N O V I S K O

Etická komisia prokuratúry na základe žiadosti krajskej prokuratorky v doručenej etickej komisii dňa 17. augusta 2021, podľa § 217b ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení neskorších predpisov vydáva nasledovné

stanovisko:

Konaním prokurátora spočívajúcim v tom, že ako podriadený prokurátor spoločne s viacerými ďalšími podriadenými prokurátormi sa dňa 29.06.2021 bez ohlásenia dostavili za krajskou prokuratorkou s požiadavkou, aby na príslušnú krajskú prokuratúru pre určitý dôvod nebol dočasne pridelený konkrétny prokurátor, pričom po vysvetlení príčin dočasného pridelenia uvedeného prokurátora zo strany krajskej prokuratorky, reagoval kriticky na adresu krajskej prokuratorky aj vyjadrením „Toto je revolúcia“,

neboli porušené pravidlá prokurátorskej etiky, obsiahnuté v článkoch Etického kódexu prokurátora, prijatého Radou prokurátorov SR dňa 11. januára 2016 v Starej Lesnej.

O d ô v o d n e n i e

Etickej komisii prokuratúry (ďalej len „etická komisia“) bola dňa 17. augusta 2021 doručená žiadosť krajskej prokuratorky v o vydanie stanoviska podľa § 217b ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 154/2001 Z. z.“), vo vzťahu k správaniu sa prokurátora Krajskej prokuratúry

Svoj návrh krajská prokuratorka odôvodnila v podstate tým, že dňa 29.06.2021 uvedený prokurátor spoločne s vedúcim oddelenia Krajskej prokuratúry zorganizoval prokurátorov daného oddelenia krajskej prokuratúry s tým, že všetci sa dostavili do kancelárie krajskej prokuratorky s požiadavkou, aby na Krajskú prokuratúru nebol dočasne pridelený konkrétny prokurátor. Po vysvetlení dôvodov dočasného pridelenia uvedeného prokurátora zo strany krajskej

prokurátorky reagoval uvedený prokurátor zvýšeným hlasom, že personálne problémy mala krajská prokurátorka riešiť skôr, vo funkcii je už 6 rokov, že jej vyhovujú protipandemické opatrenia, lebo sa nemusí stretávať so zamestnancami a svoje verbálne útoky vygradoval vyjadrením so zdvihnutou rukou „Toto je revolúcia“.

Podľa názoru krajskej prokurátorky, konanie uvedeného prokurátora bolo nielen v rozpore so základnými princípmi slušnosti správania voči nadriadenému, navyiac k žene, ale navyše tento prokurátor porušil základné pravidlá etického kódexu a svojím správaním pred kolektívom dehonestoval funkciu krajského prokurátora.

K žiadosti krajská prokurátorka pripojila svoje úradné záznamy z 29.06.2021 a 22.03.2021, bližšie opisujúce celú situáciu, ktoré, rovnako ako samotná žiadosť, neboli označené spisovou značkou.

Po takto podanej žiadosti o stanovisko považovala etická komisia za potrebné, aby dotknutému prokurátorovi bolo umožnené vyjadriť sa k žiadosti. Uvedený prokurátor tak učinil podaním z 31. augusta 2021, pričom zároveň bolo etickej komisii v uvedený deň doručené aj vyjadrenie ôsmich prokurátorov Krajskej prokuratúry prítomných na stretnutí s krajskou prokurátorkou dňa 29. júna 2021.

Uvedený prokurátor vo svojom vyjadrení v podstate uviedol, že proces očisty prokuratúry k modernej a otvorenej inštitúcii je ťažký a zdĺhavý. Pri voľbe nového generálneho prokurátora SR a nového špeciálneho prokurátora boli jednotliví kandidáti opakovane konfrontovaní s tým, ako sa v konkrétnom čase zachovali k svojim nadriadeným resp. prečo ostali ticho. V konkrétny deň sa oni, prokurátori trestného a medzinárodného oddelenia Krajskej prokuratúry spontánne rozhodli zareagovať na informáciu, že na uvedené oddelenie má nastúpiť prokurátor, o ktorého morálnej integrite sú pochybnosti. Svoje pochybnosti sa rozhodli tlmočiť krajskej prokurátorky priamo, v otvorenom neformálnom rozhovore, ktorý za danej situácie považovali za vhodný. Stretnutie napokon sa uskutočnilo medzi dverami do kancelárie krajskej prokurátorky, kde prebehla diskusia, počas ktorej predniesli výhrady voči osobe uvedeného prokurátora, vyplývajúce aj z konkrétnej trestnej veci, v ktorej dozor je vykonávaný na Krajskej prokuratúre

Čo sa týka ďalších jemu pripisovaných výrokov, tieto odznali, ale v iných súvislostiach a v úplne inom kontexte ako to je prezentované v žiadosti o vydanie stanoviská. Jeho výčitky na adresu krajskej prokurátorky zazneli s tým, že personálne problémy na krajskej prokuratúre mali byť riešené skôr, tieto boli dlhodobo avizované, takisto nedostatočná komunikácia s vlastným kolektívom nie je dobrou vizitkou nadriadeného. Výrok „Toto je revolúcia“ zaznel v kontexte poukázania na všetkých prítomných, nakoľko dovtedy sa nikdy nestalo, aby prokurátori sa dostavili pred krajskú prokurátorku vyjadriť nespokojnosť nielen s konkrétnym personálnym rozhodnutím ale aj s metódami riadenia za dlhšie časové obdobie. Ak by uvedení prokurátori neboli dlhodobo traumatizovaní situáciou na krajskej prokuratúre, neboli by sa odvážili ísť za krajskou prokurátorkou a otvorene vyjadriť svoje pocity. V tomto kontexte zaznelo možno nešťastné slovo „revolúcia“.

Celú záležitosť považuje dotknutý prokurátor za nedorozumenie vzhľadom aj k tomu, že ešte prednedávnom mali oni s krajskou prokurátorkou veľmi dobrý vzťah, nesporne aj to bol dôvod, že jej na stretnutí možno povedal viac a bol osobnejší, než vo vzťahu k nie blízkemu človeku. Podstata žiadosti je preto preňho prekvapujúca.

Z vyjadrenia prokurátorov, ktorí sa zúčastnili stretnutia dňa 29.06.2021 vyplýva, že uvedená hromadná návšteva u nadriadenej prokurátorky bola výsledkom spontánneho rozhodnutia jednotlivých prokurátorov ako reakcia na informáciu o možnom dočasnom pridelení konkrétneho prokurátora na Krajskú prokuratúru pri ktorom sa objavili podozrenia o jeho kontaktoch s osobami z kriminálneho prostredia a navyše aj pre absenciu komunikácie zo strany vedenia krajskej prokuratúry smerom k podriadeným. Na návštevu išli s pokorou, slušnosťou a vierou, že krajská prokurátorka ma záujem vypočuť si ich názory a obavy a vysvetliť im svoje stanovisko. Neboli revolučne naladení, naopak stretnutia sa zúčastnili s vedomím, že krajská prokurátorka bola v minulosti vždy otvorená a prístupná diskusii s kolektívom.

Stretnutie prebehlo bez osobných invektív alebo hrozieb. Prokurátori akceptujú autonómne právo krajskej prokurátorky uplatňovať personálnu politiku, ale v danom prípade sú toho názoru, že je namieste vyššia miera transparentnosti a teda minimálne vysvetlenie, či načrtnuté podozrenia boli rozptýlené. Aktuálna situácia traumatizuje celý pracovný kolektív, tým skôr, že ich úprimnou snahou bolo otvoreným rozhovorom eliminovať napätie v kolektíve. Každý člen ich pracovného kolektívu má záujem na dodržiavaní etických pravidiel, na dobrých pracovných vzťahoch, na vzájomnej slušnosti, spolupráci a dôvere vo vzťahoch navzájom a smerom k vedeniu krajskej prokuratúry.

Na podklade uvedenej žiadosti etická komisia na zasadnutiach dňa 03. septembra 2021 a 08. septembra 2021 túto prerokovala a hlasmi všetkých ôsmich prítomných členov (jeden člen na zasadnutí nebol prítomný) prijala predmetné stanovisko, vychádzajúc pritom z nasledovných skutočností.

V zmysle § 217a zákona č. 154/2001 Z. z., pravidiel prokurátorskej etiky sú obsiahnuté v etickom kódexe prokurátora. Etický kódex prokurátora schvaľuje rada prokurátorov, etický kódex prokurátora sa zverejňuje na webovom sídle generálnej prokuratúry.

Podľa § 217b ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z., ak sa navrhovateľ alebo disciplinárna komisia domnieva, že disciplinárne previnenie prokurátora spočíva v porušení pravidiel prokurátorskej etiky, požiada o stanovisko Etickú komisiu prokuratúry. Etická komisia vydá stanovisko do 30 dní od doručenia žiadosti navrhovateľa alebo disciplinárnej komisie.

V zmysle § 217b ods. 2 zákona č. 154/2001 Z. z., stanovisko etickej komisie je pre navrhovateľa záväzná; pre disciplinárnu komisiu nie je záväzná.

Podľa § 217b ods. 4 zákona č. 154/2001 Z. z., etická komisia vydáva svoje stanoviská a odporúčania v písomnej podobe, každé svoje stanovisko a odporúčanie je povinná odôvodniť.

Etická komisia pri posudzovaní konania opísaného v žiadosti o vydanie stanoviska vychádzala z jednotlivých článkov etického kódexu, z jeho celkového kontextu a z komentára k etickému kódexu, ktorý je jeho súčasťou.

Z Preambuly etického kódexu vyplýva, že hlavným účelom etického kódexu je upraviť základné princípy a pravidlá profesijnej zodpovednosti a správania sa prokurátora v záujme vytvorenia, udržiavania a prehlbovania dôvery verejnosti v prokurátorský stav. Prokurátor, konajúc vo verejnom záujme, ochraňujúc verejný záujem a slúžiac verejnému záujmu, je povinný striktne dodržiavať a rešpektovať právny poriadok Slovenskej republiky a konať v súlade s Etickým kódexom prokurátora tak pri výkone funkcie prokurátora, ako aj vo svojom súkromí. Prokurátor si uvedomuje význam funkcie prokurátora v spoločnosti a prispôsobuje svoje pracovné aj súkromné aktivity tomu, aby sa nenarušila dôstojnosť funkcie prokurátora.

Etický kódex v článku 4 upravuje princípy a pravidlá týkajúce sa dôveryhodnosti prokurátora. Podľa článku 4.1 prokurátor je povinný dodržiavať pravidlá etického správania pri výkone svojej funkcie, ako aj v súkromnom živote, a tým prispievať k zvyšovaniu dôveryhodnosti prokuratúry. V zmysle článku 4.2. prokurátor je povinný zdržať sa akéhokoľvek správania, ktoré môže negatívne ovplyvniť dôveryhodnosť jeho osoby a prokuratúry.

V článku 5 etického kódexu je upravená zdvorilosť a slušnosť prokurátora. Podľa článku 5.1 prokurátor vystupuje pri výkone svojej funkcie, ako aj v súkromnom živote zdvorile, slušne a ohľaduplne k svojmu okoliu. V zmysle článku 5.2 prokurátor sa správa slušne a korektne aj ku kolegom zastávajúcim opačné názory. Problémy pomenúva jasne a vecne, pri ich riešení používa vecnú argumentáciu bez kritizovania kolegu, ktorý zastáva opačný názor. Podľa článku 5.4 prokurátor argumentuje vecne a pokojne, čím zvyšuje dôveru a autoritu prokurátora a prokuratúry. V zmysle článku 5.7 prokurátor sa vyvaruje takej prezentácie svojej osoby, ktorá by narúšala dôveryhodnosť a dôstojnosť jeho profesie a prokurátorského stavu.

Podľa komentára k Etickému kódexu prokurátora pri článku 5, v prípade, že sa vyskytne dôvod na oprávnenú kritiku kolegu, či podriadeného, je nevyhnutné, aby bola táto kritika prednesená vecne, slušne a korektne.

Etická komisia sa vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti už zaoberala zásadami, na ktorých je založená dôveryhodnosť, zdvorilosť a slušnosť prokurátora. Ide o princípy, ktoré sa vzájomne prelínajú a na ktorých je založená dôstojnosť funkcie prokurátora. Zdvorile a slušné vystupovanie prokurátora v každodennom živote je dôležitým predpokladom dôveryhodnosti osoby prokurátora a prokuratúry.

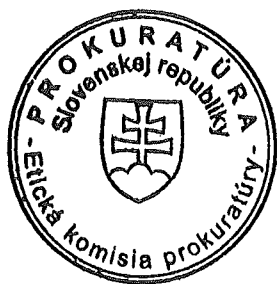
Život prináša mnohé krízové a emocionálne vypäté situácie, ktoré v práci prokurátora nie sú ojedinelé. Aj za týchto okolností prokurátor by mal zachovať pokoj a vystupovať zdvorile a slušne. V prípade názorových nezhôd by argumentácia prokurátora mala zostať vecná, bez osočovania či zosmiešňovania. Ak sa vyskytne dôvod na oprávnenú kritiku kolegu, táto by mala mať vecný charakter, so slušným a korektným prednesom.

V tejto súvislosti vyvstáva otázka, či podriadený prokurátor môže oprávnenú kritiku smerovať na nadriadeného prokurátora. Etická komisia je toho názoru, že moderná a otvorená prokuratúra 21-ho storočia si vyžaduje aj túto formu komunikácie v rámci rezortu. Samozrejme, že takáto kritika by mala vykazovať všetky znaky vecnosti, zdvorilosti a slušnosti.

V posudzovanom prípade etická komisia naformulovala skutok na základe všetkých dostupných podkladov, ktoré mala k dispozícii, t. j. samotnej žiadosti, pripojených úradných záznamov a vyjadrení dotknutého prokurátora a jeho kolegov. Etická komisia nevykonáva vyšetrovanie ohľadom predložených žiadostí o vydanie stanoviska, ale vychádza z tých materiálov, ktoré sú jej predložené alebo ktoré si vyžiada alebo inak zabezpečí. Takisto etická komisia v predmetnej veci v žiadnom prípade nehodnotila opodstatnenosť dočasného pridelenia konkrétného prokurátora na krajskú prokuratúru či oprávnenosť prednesenej kritiky smerom ku krajskej prokurátorke.

Podstatou takto vymedzeného skutku sú skutočnosti, na ktorých sa všetci zúčastnení zhodli a teda môžu byť považované za objektívne zistené. Podriadení prokurátori Krajskej prokuratúry sa v predmetný deň bez ohlásenia dostavili za krajskou prokurátorkou a vyjadrili svoje vecné dôvody proti dočasnému prideleniu konkrétného prokurátora na krajskú prokuratúru. Po zdôvodnení svojho rozhodnutia krajskou prokurátorkou jeden z prítomných prokurátorov reagoval konkrétnou kritikou na jej adresu so zvýraznením revolučnosti takéhoto počínania.

Etická komisia je toho názoru, že postup podriadených prokurátorov bol v danom prípade neprimeraný a verí, že bol ojedinelý. Oveľa vhodnejšou formou mohlo byť napríklad tlmočenie výhrad prokurátorov na adresu krajskej prokurátorky prostredníctvom vopred ohlásenej návštevy vedúceho oddelenia a zástupcu samosprávy prokurátorov. Etická komisia však zastáva názor, že konanie a správanie konkrétného prokurátora a ďalších prokurátorov nedosiahlo úroveň porušenia článkov Etického kódexu prokurátora. Z vyššie uvedených podkladov, rozhodných pre konečný verdikt, vyplynulo, že počas predmetného rozhovoru neodznali neslušné či nezdvorilé výroky alebo iné prednesy nevhodné pre osobu prokurátora. Atmosféra pri uvedenom rozhovore bola zrejme vypätá v dôsledku okolností popísaných v predložených podkladoch a práve preto prednesený výrok „Toto je revolúcia“ bol odlišne vnímaný zúčastnenými stranami. Etická komisia ale zdôrazňuje, že v predmetnej veci nezistila také konanie alebo správanie, ktoré by jednoznačne porušovalo pravidlá prokurátorskej etiky.

Mgr. Alexander Kundrát
podpredseda etickej komisie

